

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Zuzany Bystřické a soudců Mariana Kokeše a Lubomíra Majerčíka ve věci

žalobce: **PLASTIKA a.s.**, IČ: 27448550
sídlem Kaplanova 2830/4, 767 01 Kroměříž
zastoupený advokátem doc. JUDr. Jakubem Morávkem, Ph.D.
sídlem U Nikolajky 833/5, 150 00 Praha 5

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 9. 2020 MPSV-2020/134074/421-1,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se **nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce požádal dne 23. 1. 2019 Úřad práce České republiky – krajskou pobočku ve Zlíně (dále jen „úřad práce“) o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce, a to za 4. čtvrtletí roku 2018 (dále jen „příspěvek“). Úřad práce dle

ustanovení § 78a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) v rozhodnutí ze dne 21. 5. 2020, č. j. KMA-T-11/2019 příspěvek nepřiznal, a to z důvodu nesplnění podmínky zakotvené v § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti, neboť výše nedoplatku zachyceného u zaměstnavatele k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí, tj. ke dni 31. 12. 2018, přesáhla částku 10 000 Kč. Rozhodnutím ze dne 3. 9. 2020, č. j. MPSV-2020/134074-421/1 (dále jen „napadené rozhodnutí“) odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí úřadu práce potvrdil.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

2. Ve včas podané žalobě žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.
3. Žalovaný nezohlednil okolnosti, jež byly důvodem nesplnění podmínky. Nezohlednil přínos žalobce. Pouze zopakoval argumentaci úřadu práce a s argumentací žalobce se nevypořádal. Není ochotný vykročit z právního formalismu. Bylo porušeno právo žalobce na spravedlivý proces. Obě rozhodnutí jsou vadná – vychází z nesprávného právního posouzení věci a maří účel právní úpravy, žalobce zkracují na pávech. Nynější situace byla výjimečná, způsobená administrativním a organizačním pochybením, a to v důsledku výměny softwarového vybavení a zaměstnankyně na pozici účetní. Nebylo to úmyslné. Ihned byla zjednána náprava – při zjištění byl nedoplatek obratem uhrazen.
4. Nepřiznání příspěvku s ohledem na okolnosti (administrativní pochybení, významný zaměstnavatel osob se zdravotním postižením, dlouhodobě bezvadné plnění veřejnoprávních povinností atd.) je popření smyslu a účelu právní úpravy. Česká republika tak porušuje povinnost plynoucí z čl. 29 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Žalobci takové rozhodnutí může způsobit provozní problémy vedoucí ke snížení počtu zaměstnaných osob se zdravotním postižením a jejich nahrazením jinou pracovní silou. Je nutno připomenout princip *qui haeret in litera haeret in cortice*. Rozhodný je cíl sledovaný zákonodárcem, správní orgány mají vykročit z prosté litery zákona a aplikovat právo tak, aby bylo dosaženo sledovaného účelu. Tento fakt však nezohlednili a dospěli tak k nesprávnému právnímu názoru.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

5. Ve vyjádření k žalobě žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
6. Subjektivní nesouhlas žalobce nezakládá nesprávnost rozhodnutí. Žalobce měl ke dni 31. 12. 2018 splatný nedoplatek vůči finančnímu úřadu na DPH. Částka přesahuje 10 000 Kč a nedoplatek nebyl uhrazen v zákonné lhůtě. Není možné zohlednit výjimku dle § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti. Jedná se o řízení o žádosti účastníka řízení, tudíž ten ve svém vlastním zájmu si má řádně a včas zajistit vše potřebné. Zákon o zaměstnanosti nedovoluje přihlídnout k důvodům pochybení. Žalovaný odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 19. 7. 2020, č. j. 2 Ads 340/2018-23 týkajícího se výjimek z podmínek bezdlužnosti. Žalobce mohl brojit žalobou proti rozhodnutí, kterým nebylo vyhověno jeho žádosti dle § 78a odst. 16 zákona o zaměstnanosti (rozsudek NSS ze dne 13. 5. 2020, č. j. 1 Ads 201/2019). Žalovaný je pravomocným rozhodnutím vázán – rozsudek NSS ze dne 25. 9. 2016, č. j. 10 Ads 104/2015-55. Skutečnost, že žalobce s rozhodnutím nesouhlasí neznamená, že nebyl dodržen zákonný postup. Daný postup je v obdobných případech standardní.

IV. Posouzení věci soudem

7. Krajský soud v Brně (dále jen „soud“) přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí, jakož i předcházející prvostupňové rozhodnutí včetně řízení předcházejícího jejich vydání, a shledal, že žaloba **není důvodná** (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
8. Rozhodnou otázkou ve věci je, zda měl být žalobci přiznán příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním pojištěním na chráněném trhu práce.
9. Podle ust. § 78 odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti se *příspěvek poskytuje čtvrtletně zpětně na základě písemné žádosti zaměstnavatele, která musí být krajské pobočce Úřadu práce doručena nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí příslušného kalendářního čtvrtletí. Příspěvek se poskytuje za podmínky, že k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí zaměstnavatel nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky vedené příslušným finančním nebo celním úřadem, nemá nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění, s výjimkou případů, kdy*
 - a) *bylo povoleno splácení ve splátkách a zaměstnavatel není v prodlení se splácením splátek nebo bylo povoleno posečkání daně, nebo*
 - b) *součet nedoplatků zaměstnavatele, s výjimkou nedoplatků podle písmene a), k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí nepřesáhl 10 000 Kč a zaměstnavatel tyto nedoplatky uhradil do 15. dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním čtvrtletí, za které o poskytnutí příspěvku žádá, nebo je uhradil do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o těchto nedoplatcích od krajské pobočky Úřadu práce dozvěděl v případě, že si údaje o nedoplatcích podle § 147b zjistil Úřad práce sám, pokud mu k tomu dal zaměstnavatel souhlas a za tímto účelem zprostil příslušný finanční nebo celní úřad povinnosti mlčenlivosti vůči Úřadu práce; uhrazení nedoplatku je zaměstnavatel povinen krajské pobočce Úřadu práce doložit.*
10. Z textu ust. § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti plyne, že předmětný příspěvek se poskytuje čtvrtletně zpětně na základě včasné žádosti, a to za podmínky, že k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí žadatel nemá vyjmenované veřejnoprávní nedoplatky. Výjimky z posledně uvedeného pravidla jsou stanoveny pod písmeny a) a b) daného ustanovení. Předmětem sporu je v daném případě zejména výjimka dle písmene b).
11. Ze spisového materiálu soud zjistil, že Úřad práce ČR obdržel od žalobce dne 23. 1. 2019 žádost podle § 78a zákona o zaměstnanosti o poskytnutí příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za 4. kalendářní čtvrtletí roku 2018. K poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí, tj. ke dni 31. 12. 2018, měl žalobce součet platných nedoplatků přesahující částku 10 000 Kč, celkem ve výši 2 401 736 Kč, a to u finančního úřadu na dani z přidané hodnoty. Tím ke dni 31. 12. 2018 nesplnil podmínku bezdlužnosti stanovenou v § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti. Nedoplatek byl uhrazen 7. 1. 2019.
12. V průběhu správního řízení žalobce následně dne 18. 2. 2019 požádal Ministerstvo práce a sociálních věcí dle § 78a odst. 16 zákona o zaměstnanosti o odstranění tvrdosti zákona formou prominutí splnění podmínky uvedené v 78a odst. 4 písm. b) téhož zákona. Ministerstvo práce a sociálních věcí rozhodlo ve věci prominutí splnění podmínky tak, že žalobci splnění předmětné podmínky neprominulo. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce rozklad k ministryni práce a sociálních věcí. Ministryně rozklad zamítla a jím napadené

rozhodnutí potvrdila, neboť daný případ sice bylo možné považovat za výjimečný, nikoli však za zvláštního zřetele hodný. Žalovaný posléze konstatoval, že žalobce měl nedoplatek vůči finančnímu úřadu, tudíž nesplnil podmínku bezdlužnosti nezbytnou pro poskytnutí předmětného příspěvku dle § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti a vzhledem k tomu, že je vázán pravomocným rozhodnutím ministryně, příspěvek žalobci neposkytl.

13. Při splnění zákonem o zaměstnanosti stanovených podmínek je na příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením právní nárok. Podle § 78a odst. 16 zákona o zaměstnanosti „[m]inisterstvo může na základě písemné a odůvodněné žádosti zaměstnavatele o odstranění tvrdosti zákona ve výjimečných případech hodných zvláštního zřetele prominout splnění podmínky uvedené v odstavci 4 písm. b), pokud jde o vyšší součtu nedoplateků zaměstnavatele, která k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí přesáhla 10 000 Kč.“ Na prominutí splnění podmínky bezdlužnosti tedy právní nárok není (ministerstvo může prominout). Dle zákona o zaměstnanosti je tak umožněno k zabránění přílišné tvrdosti ve výjimečných zvláštního zřetele hodných případech na základě písemné a odůvodněné žádosti zaměstnavatele splnění podmínky bezdlužnosti zaměstnavateli prominout.
14. Žalovaný dle žalobce pouze zopakoval argumentaci úřadu práce a s argumentací žalobce se nevypořádal. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný se dostatečně vyjádřil k námitkám žalobce. Je nutno upozornit na to, že správní orgány nejsou povinny reagovat na každý dílčí argument v podání, tím méně to od nich lze očekávat v případě řízení o žádosti žalobce, ve kterém není prostor pro správní uvážení, pokud napadené rozhodnutí o nepřiznání příspěvku vychází z pravomocného rozhodnutí o zamítnutí žádosti o odstranění tvrdosti zákona. Úkolem správních orgánů je uchopit obsah a smysl argumentace a vypořádat se s ní, což mohou učinit i tak, že proti ní postaví vlastní ucelený argumentační systém, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2015, č. j. 9 As 135/2015-39, bod 36). Nelze hovořit o nepřezkoumatelnosti ani tehdy, pokud je námitka, kterou správní orgán pominul, pro posouzení věci zjevně irelevantní (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2020, č. j. 1 Afs 68/2020-31).
15. Žalobce namítá, že žalovaný nezohlednil okolnosti, které byly důvodem nesplnění podmínky. K tomuto soud uvádí, že v řízení, z něhož vzešlo napadené rozhodnutí, není možné posuzovat okolnosti, které založily u žalobce překážku v řádném zaplacení nedoplatku. Prostor pro úlevy od pochybení menšího rázu zákon o zaměstnanosti poskytuje kromě § 78 odst. 4 písm. a), b) právě odst. 16 – řízení o žádosti o odstranění tvrdosti zákona. Žalobce sice tuto žádost podal, žalovaný i ministryně však jeho žádost zamítli. Jelikož je rozhodnutí ministryně pravomocné, nezbylo žalovanému v napadeném rozhodnutí nic než žádost žalobce o příspěvek zamítnout. S tímto pravomocným rozhodnutím může soud v nyní projednávané věci nakládat toliko coby s holým faktem, příslušné závěry ministryně nejsou předmětem jeho kognice. Nutno akcentovat, že toto řízení nelze s řízením o příspěvku směřovat. Právě řízení o žádosti o odstranění tvrdosti zákona stojí na povinnosti správního orgánu interpretovat a aplikovat neurčitý právní pojem a následně správním uvážení, zda promine nesplnění podmínky výše nedoplateků.
16. Žalovaný jako správní orgán je povinen rozhodovat v mezích zákona a úlevy ze zákonných podmínek může poskytnout pouze, pokud mu to zákon umožňuje. Podmínky bezdlužnosti jsou stanoveny poměrně přísně (srov. rozsudek NSS ze dne 11. 7. 2019 č. j. 2 Ads 340/2018-23 –). V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud navázal na rozsudek ze dne 30. 10. 2013,

č. j. 3 Ads 23/2013-56, z něhož plyne, že při posuzování splnění podmínky bezdlužnosti dle § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti nemůže správní orgán vykročit z mezí zákona; zohledňovat může pouze ty skutečnosti, které mu zákon umožňuje. Z toho důvodu nelze při rozhodování o poskytnutí příspěvku dle § 78a odst. 1 zákona o zaměstnanosti zohledňovat důvody nesplnění zákonných podmínek. Nelze tak přisvědčit námitce žalobce, že žalovaný není ochotný vykročit z právního formalismu. Nedošlo ani k porušení práva žalobce na spravedlivý proces. Zdejší soud neshledal ani u jednoho z rozhodnutí vadu spočívající na nesprávném právním posouzení.

17. Žalobce konkretizuje důvody způsobující nedoplatek – administrativní a organizační pochybení v důsledku výměny softwarového vybavení a zaměstnankyně na pozici účetní. V předmětném řízení však nepřísluší úřadu práce, žalovanému, ba ani soudu posuzovat důvod pochybení na straně žalobce. Jak soud již uvedl, prostor pro to je v řízení o žádosti o odstranění tvrdosti zákona, ta však byla pravomocně zamítnuta. Jakkoli soud chápe situaci žalobce, oceňuje, že zaměstnává několik osob se zdravotním postižením, nesnižuje jeho přínos a rozumí tomu, že napadené rozhodnutí může způsobit provozní problémy vedoucí ke snížení počtu těchto zaměstnaných osob, nezbyvá mu než závěru žalovaného přisvědčit. Námitky žalobce soud shledal nedůvodné.
18. V nepřiznání příspěvku v takovém případě není možné spatřovat popření smyslu a účelu právní úpravy. Je třeba zohlednit primární účel právní úpravy (podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením a jejich ochranu) a důvod jejího přijetí. Není však možno odhlédnout od toho, že žalobce nesplnil zákonem stanovené podmínky, přičemž řízení, v němž žalovaný musí brát v potaz okolnosti způsobení nedoplatku a dopad neposkytnutí příspěvku na zaměstnavatele a jeho zaměstnance, tj. řízení o žádosti o odstranění tvrdosti zákona, bylo pravomocně zamítnuto (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 6. 2021, č. j. 11 Ad 1/2021-47). Nelze se ztotožnit s námitkou žalobce, že Česká republika takovým rozhodnutím porušuje povinnost plynoucí z čl. 29 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Žalobce nesplnil zákonem stanovené podmínky pro přiznání příspěvku, v tomto ohledu tedy nelze argumentovat právem na zvýšenou ochranu zdraví při práci a zvláštní pracovní podmínky osob zdravotně postižených, neboť to se se zde řešenou okolností stran neposkytnutí příspěvku míjí.
19. Žalobce připomíná princip *qui haeret in litera haeret in cortice* a uvádí, že správní orgány mají vykročit z prosté litery zákona a aplikovat právo tak, aby bylo dosaženo sledovaného účelu. Jelikož správní orgány tento fakt nezohlednili, dospěli k nesprávnému právnímu názoru. Soud k tomu uvádí, že souhlasí se žalobcem v tom, že správní orgány mají aplikovat právo k dosažení sledovaného účelu. Nespátřuje však stran tohoto principu v postupu správních orgánů pochybení. Jak již krajský soud uvedl, prostor pro správní uvážení ohledně okolností pochybení žalobce, je v řízení o žádosti o odstranění tvrdosti zákona. Jelikož žalovaný právě z pravomocného řízení o odstranění tvrdosti zákona vyšel a je povinen k němu přihlédnout, nezbylo mu než příspěvek nepřiznat.
20. Krajský soud uzavírá, že postup úřadu práce a žalovaného, jehož výsledkem bylo vydání rozhodnutí o neposkytnutí příspěvku, byl souladný se zákonem, neboť podmínky tzv. bezdlužnosti nebyly na straně žalobce splněny.

VII. Závěr a náklady řízení

21. Soud tedy shledal námitky žalobce neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žaloby jako nedůvodné podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
22. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věcech úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 28. května 2024

Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu